

Kdo je ubil Bambija 2*

Zoran Smiljanić

Pri filmih gre za pretvarjanje. Igralci se pretvarjajo, da ljubijo, sovražijo in umirajo in kdor se pretvarja bolje, pokasira slavo, denar in nagrade. Obstajajo pa igralci, ki se ne pretvarjajo: njihov strah, bolečina in umiranje so resnični. Seveda govorimo o živalih. Spomnimo se torej vseh tistih anonimnih, prezrtih in pozabljenih živali, ki za svoj neprostovoljni prispevek filmu niso prejele ne denarja ne nagrad, kaj šele slave, čeprav so zanj dale največ, kar so imele: svoje življenje.

MRTVEC

* Zakaj številka 2? Ker sem leta 1998 že napisal krajši članek z istim naslovom na to temo za prvo številko pokojne revije Oskar. Seveda je pričujoči članek izboljššan, apdejtjan in apgrejdan, poglobljen, vanj je vloženo veliko več raziskovanja in čekiranja filmov. Poleg tega se je za nekatere živali, ki sem jih v prejšnjem tisočletju predstavil kot pokojne, izkazalo, da to niso (na primer jelen iz Lovca na jelene). Kakorkoli, ko sem brskal za informacijami, sem zazijal od presenečenja, ko sem naletel na spletno stran, menda pod okriljem revije Joker, kjer je neki osebek, podpisan kot Copatko, od besede do besede prepisal članek iz Oskarja in ga predstavil kot svoj umotvor. Še več, na forumu ob članku se ta dela poznavalca in suvereno tolmači prizore iz filmov, ki jih najbrž ni nikoli videl. Torej Copatko, če te še enkrat ujamem, da počneš kaj podobnega s temle člankom, te bom poiskal in naučil kozjih molitvic. Jasno?!

Pobijanje, pohabljanje in mučenje živali za film je staro toliko kot film sam. Izumitelj, znanstvenik in brezskrupulozni biznismen Thomas A. Edison je že leta 1894 vizionarsko predstavil film *Rat Killing*, prvi živalski *snuff* dokumentarec, kjer dresirani terier urno in učinkovito pokonča kup velikih podgan. Gledalci so bili nad pokolom zgroženi in navdušeni hkrati, Edison pa je njihovo morbidno fascinacijo s smrtjo z nezmotljivo podjetniško žilico zaznal in jo tudi dobro unovčil. Leta 1903 je posnel še enominutni film *Electrocuting an Elephant*, kjer slona usmrtijo z elektriko (podrobnejši opis je na seznamu pod št. 49.), film pa so z velikim uspehom predvajali po ZDA. Iz tega obdobja je tudi film *Terrier vs Wildcat* (1906), kjer pes raztrga nekaj potepuških mačk.

Z razvojem igranega filma so postale živali vse bolj nepogrešljiva potrošna roba. Ugonabljali so jih v vse bolj popularnih vesternih, iztrebljali v afriških pustolovskih filmih ali zgodovinskih spektaklih. Zloraba živali je ostala dolga leta neopažena, potem pa so šli trije filmi predaleč: nemi *Ben Hur* (1925, Fred Niblo), *Poročnik indijske brigade* (*The Charge of the Light Brigade*, 1936, Michael Curtiz) in *Jesse James* (1939, Henry King) so povzročili tak pokol med konji, da je ogorčena javnost dvignila glas v oster protest. V strahu za dobiček se je Združenje filmskih igralcev (*Screen Actors Guild*) povezalo s humanitarno organizacijo *American Humane Association* (v nadaljnjem besedilu AHA), ki že od leta 1877 skrbi za zaščito otrok in živali, ter ji naložilo, naj na lokacijah neposredno nadzira snemanje filmov in poroča o morebitnih zlorabah živali. Če pa je snemanje potekalo v skladu s standardi, so film opremili z znano oznako, da »Nobena žival ni bila zlorabljena, poškodovana ali ubita med snemanjem tega filma«. Vendar so ustvarjalni filmarji našli luknje v nadzoru, se preprosto poživili nanj, ali pa produkcijo preselili v države, kjer so zakoni o ravnanju z živalmi neprimerno bolj ohlapni (Kanada), ali pa jih sploh ni bilo (Mehika).

Kakorkoli, pri filmih, ki so imeli opravka z živalmi, se je pomor nadaljeval z nezmanjšano intenzivnostjo. V filmu *The Silent Enemy* (1930, H. P. Carver), ki so ga posneli v Kanadi, so v kletki izstradali pumo in medveda, potem pa ju v ogradi posneli, kako se na življenje in smrt spopadeta za jelenovo truplo. V *Trgovcu Hornu* (*Trader Horn*, 1931, W. S. Van Dyke), ki so ga deloma posneli v Mehiki, da bi se izognili nadzoru, in ki je bil celo nominiran za oskarja za najboljši film, so namenoma sestradane leve spustili na hijene, opice in jelena, ki so jih imeli zaprte v oboru. Veliki dokumentarist Robert J. Flaherty, ki si je v svojih filmih pogosto dovolil več kot le ščepec umetniške svobode, je v filmu *Ljudje z Arana* (*Men of Aran*, 1934) predstavil velike pegaste morske pse, ki so jih lovili Aranci, kot sila krvoločne zveri, in to podkrepil s skrajno dramatično glasbo, v resnici pa so ti morski psi le dobrodušni velikani, ki se prehranjujejo izključno s planktonom. Poglavje zase so družinski Disneyjevi filmi o življenju v divjini, ki imajo za junaka kakšno žival (rosomah, vidra, pes, konj ...), predstavljali pa so jih kot avtentične dokumentarne filme, katerih ustvarjalci se zavedajo pomena skrbi za naravo in živali. Nič ni bilo dlje od resnice: v teh lažnih dokumentarcih je bila večina

prizorov zrežirana, zmontirana iz različnih arhivskih posnetkov ali drugače zmanipulirana, naslovno žival je igralo več »igralcev«, saj je marsikatero žival zaradi naporov, poškodb in siljenja trenerjev v nenaravne situacije preprosto pobralo, da uporabe smrtonosnih pastí, nevarnih padcev, neprostovoljnega skakanja v slapove, plavanja po brzicah, ravsanja z drugimi živalmi in izpostavljanja različnim nevarnostim sploh ne omenjamo. Skrbno varovana skrivnost je bila, da so Disneyjeve filmske ekipe po lokacijah za seboj pustile gore odpadkov in kupe mrtvih živali.

Najbolj ogrožena vrsta na filmu so bili od nekdaj konji. Gledalci so od njih pričakovali divje dirke, atraktivne akrobacije in spektakularne padce, filmi pa so jim vse to tudi dostavili. Obstajajo trije osnovni načini, kako podreti konja: prvič, jecdec konju glavo sunkovito obrne v desno, da izgubi težišče in telebne na bok. Drugič, v tla skopljejo jamo in jo zakrijejo z vejami ali zemljo, da galopirajoči konj pade vanjo. In tretjič, konju na prednje noge privežejo jekleno vrv, ki se med tekom zategne, tako da konj pade na glavo in se po možnosti še spektakularno prekucne (tzv. *trimming*). Še posebej druga dva načina sta za živali zelo nevarna, saj lahko povzročita hude poškodbe ali zlome nog, zato so mnoge konje s snemanja odpeljali naravnost v klavnico. Gledalci se nismo spraševali, kako to, da ko Indijanci zadenejo jezdeca, pade tudi konj. In kako to, da se zbežljani konji vedno zadnji hip rešijo vprege in zavijejo v stran, preden kočija zgrmi v prepad?

Ali pa še en kliše iz številnih vesternov: kadarkoli se v kakšnem pojavi klopotača, nima veliko možnosti, da bo konec filma dočakala živa, saj jo bo nezgrešljivi revolveraš s koltom zagotovo precvikal na pol ali pa ji preluknjal glavo. Postopek v resnici poteka takole: kačo, ki je pravzaprav studijski rekvizit, izza kamere z razdalje dveh ali treh metrov ustrelí ostrostrelec, ki ima na puški nameščen tudi daljnogled, kamera pa to posname v velikem planu. Tudi škorpioni niso nič na boljšem: dva člana ekipe profesionalcev, ki sta v konfliktnem razmerju, se pogosto spravita prek škorpionona. Mnogo škorpionov (pa tudi kač, kuščarjev in pajkov) je saniranje medsebojnih odnosov protagonistov plačalo z življenjem. Včasih pa škorpioni služijo zgolj za demonstracijo spretnega ravnanja z nožem in jih prikujejo na podlago (najbolj primeren je les).

Velikokrat so naključno umirale kure, ki so nič hudega sluteč brskale za hrano, potem pa se je mednje s polno hitrostjo zakadil avtomobil in kure so se z divjim kokodakanjem razkropile na vse strani. Če smo dobro pogledali, smo pod kolesi pogosto videli kakšno smrtno ranjeno frfotajočo kuro, ki ni dovolj hitro odskočila. Nekaj podobnega se je zgodilo v filmu *Dnevi grmenja* (*Days of Thunder*, 1986, Tony Scott), ko so na plažo, kjer sta dirkala Tom Cruise in Michael Rooker, s pičo privabili jato galebov, misleč, da se bodo ob prihodu avtov razleteli na vse strani, a sta drveča avtomobila večino galebov povozila in namesto atraktivnega posnetka so dobili krvavo kašo. Posnetka niso uporabili.

Čeprav je glas javnosti vse glasneje nasprotoval pobijanju živali za film, je kar nekaj pomembnih režiserjev v svojih filmih žrtvovalo lepo število živali. Eisenstein, Tarkovski, Rossellini, Bergman, Bresson, Buñuel, Renoir, Peckinpah, Leone, Olmi, Cimino, Coppola, Bertolucci, Roeg, Saura, Malle, Fassbinder, Almodovar, von Trier, če omenimo samo nekatere, so izkazali veliko mero inovativnosti pri izmišljanju novih in vizualno izvirnih načinov, kako čimbolj nenavadno in šokantno ubiti žival. Eni so se izgovarjali na avtentičnost, drugi na umetniško svobodo, vsem po vrsti pa se je zdel njihov film pomembnejši od življenja živali, zato so si vzeli pravico, da odločajo o njenem življenju in smrti. Ali kot je o Bergmanu in njegovem razumevanju problema povedal pokojni David Carradine po snemanju filma *Kačje jajce* (The Serpent's Egg, 1977): »... *Konja so pripeljali iz klavnice in Bergman je rekel, saj bo naslednji dan tako umrl, zakaj torej ne bi umrl za umetnost? Neomajno je verjel, da je njegovo ustvarjanje pomembnejše od življenja živali.*«

Nekateri režiserji so proti pobijanju, a če se to že zgodi (na primer v klavnici), ga posnamejo in uporabijo za film. Francis Ford Coppola je razlagal, da so lokalni prebivalci sami nameravali žrtvovati tistega bika iz *Apokalipse danes*, on pa je le izkoristil priložnost in postavil kamero, odsekano konjsko glavo iz *Botra* pa da je kupil v mesnici in dal nanjo narisati belo pego, da bi bil podoben rasnemu žrebcu. Drugi režiserji so zagotavljali, da uporabljajo izključno živali, naključno povožene na cesti v okolici prizorišča snemanja (*roadkill*). Pristopi se razlikujejo, vsi po vrsti pa se zavedajo mogočnega dramatičnega in emocionalnega učinka prizorov, ki prikazujejo umiranje živega bitja, in jih s pridom izkoriščajo.

V 60. letih so se v Italiji pojavili t.i. *mondo* filmi, psevdodokumentarci ali šokumentarci, ki so poleg raznoraznih bizarnosti, napaberkovanih iz celega sveta, na meniju ponujali tudi pristne prizore krutosti do živali. V 70. in na začetku 80. let so *mondo* filmi mutirali v še bolj krvoločne *cannibal* filme: *Ultimo mondo cannibale* (1977), *La Montagna del dio cannibale* (1978) in *Mangiati vivi* (1980), ki so jih posneli v amazonski džungli, kjer so za film sadistično zmasakrirali številne živali. Med njimi je bil tudi *Zadnji kriki iz savane* (Ultime grida dalla savana, 1975, Antonio Climati, Mario Morra), ki so ga z velikim uspehom predvajali tudi pri nas, kjer je ustvarjalcem uspelo nahecati Alberta Moravio, da je kolaž pokradenih, sfabriciranih, pa tudi avtentičnih posnetkov pospremil s komentarjem o človeku, živali in naravi lova, kar naj bi temu eksploatacijskemu izdelku prineslo intelektualno težo in moralni alibi. Vrhunca *cannibal* podžanra sta bila *Ljudožerci iz Amazonke* (Cannibal Holocaust, 1980, Ruggero Deodato) in *Cannibal Ferox* (1981, Umberto Lenzi), ki sta postregla še z več *snuffa*, o umazanih podrobnostih pa več v seznamu. Od Italijanov so štafeto prevzeli Japonci in pozneje drugi Azijci, ampak to je že druga zgodba, ki sodi na področje zoosadizma, bestialnosti in drugih patologij ...

Zaradi pritiska javnosti in društev za zaščito živali se je Hollywood začel vse bolj izogibati pobijanju živali, pa tudi tveganju poškodb, saj je to avtomatično pomenilo manjši zaslužek. Zadnje velike produkcije, v katerih so spotikali konje v galopu, so bile *Rdeči* (Reds, 1981, Warren Beatty), *Rambo 3* (1988, Peter MacDonald), *13. bojevnik* (The 13th Warrior, 1999, John McTiernan) in deloma *Poslednji samuraj* (The Last Samurai, 2003, Edward Zwick), ki so vse po vrsti doživele ostre napade in bojkot. Zato so v zadnjem desetletju predsedali na animatronične (umetne) konje in druge živali, vsemogočno računalniško animacijo ali slabo narejene plišaste imitacije živali, ki ne prepričajo niti otrok. Začelo se je novo obdobje, kjer filmarji z namerno amaterskimi in neprepričljivo realiziranimi posnetki ubijanja živali sporočajo, kako humani da so, in da ne bi niti mravlji storili žalega. Hja, verjamemo, še posebej, če zaradi tega tolčejo izgubo. Še več, dežurni dušebrižniki so se lotili celo popravljanja zgodovine za nazaj: na DVD-izdajah nekaterih vesternov iz 70. let so izrezali nekaj najbolj spektakularnih konjskih padcev, na primer v filmih *Plavi vojak*, *Mož zakona*, *Ulzana jezdi* in *Valdez maščevalec*. Kot da se ne bi zgodili, kot da jih nikoli ne bi bilo. Radiranje, cenzuriranje in retuširanje zgodovine, kje smo že to videli? Iz ene skrajnosti smo prišli v drugo. Režiserje, ki si drznejšo grdo postopati z živalmi, danes sabotirajo na vsakem koraku in jim grozijo s smrtjo. Pedro Almodovar in Lars von Trier bosta presneto dobro premislila, preden bosta v svojem filmu spet pokončala kako žival. Jean-Pierre Jeunet je šel tako daleč, da je v *Amelie* (Le fabuleux destin d'Amélie Poulain, 2001) dal digitalno ubiti navadno muho, v *Magnoliji* (Magnolia, 1999, Paul Thomas Anderson) pa so za sloviti prizor, kjer žabe dežujejo z neba, uporabili 7.900 umetnih žab, ostale pa so ustvarili digitalno, torej med snemanjem ni bila poškodovana niti ena sama žaba. Milčo Mančevski se je na vse kripelje branil in dokazoval, da v svojem filmu *Pred dežjem* (Pred doždot / Before the Rain, 1994) ni dal ustreliti tistega mačka na strehi, ampak da je šlo le za spreten trik. In malo je manjkalo, da tudi domači film *Predmestje* (2004, Vinko Möderndorfer) zaradi domnevnega uboja psa ne bi bil uvrščen na londonski festival. Psička Žujka je konec snemanja doživela živa in zdrava, v izogib nesporezumom pa je celo prisostvovala premieri filma.

Živimo v času ekstremov. Zoo fundamentalisti so pripravljeni na nasilje proti tistim, ki bi si drznili zlorabiti živali za film, po drugi plati pa YouTube ponuja na tisoče posnetkov sadističnega izživiljanja nad živalmi, kar tako, zavoljo spektakla in za zabavo.

Ni moj namen, da bi šel na okope in se opredeljeval za ali proti. Nočem se prilizovati Jadranki Juras, niti zagovarjati nekritično in neselektivno pobijanje živali. Želim le izraziti spoštovanje in se pokloniti vsem tistim živalim, ki so za film plačale najvišjo ceno. Pa najsi bodo majhne ali velike, domače ali divje, šibke ali močne, odvrtno ali krasne, neugledne ali mogočne, skupno jim je to, da jih ni nihče nič vprašal in da so bile v celotnem procesu šibkejša stran. Zato navijam za njih. Naj živijo večno v našem kolektivnem spominu.

1. MRAVLJE

Gola džungla (The Naked Jungle, 1954, Byron Haskin) Plantaži Charltona Hestona v Južni Ameriki preti 3 km široka in 30 km dolga kolona bojevitih marabunta mravelj, ki pustošijo vse pred seboj. Junak se proti njim bori z ognjem, vodo, dinamitom, s katranom in s podplati. Rezultat: nekaj deset milijonov mrtvih mravelj.

Vonj po zeleni papaji (Mùi du du xanh / L'odeur de la papaye verte, 1993, Anh Hung Tran)

Fant zalije kolono mravelj s stopljenim voskom. Dvakrat.

Malèna (2000, Giuseppe Tornatore) Mulci z lupo scvrejo mravljo.

5. HROŠČI

Živela smrt! (Viva la muerte, 1970, Fernando Arrabal) Neki mulc velikega hrošča z žiletko gladko prereže na pol.

6. POLŽI

What Is It? (2005, Crispin Glover) Igralci, naturščiki z Downovim sindromom na veliko pobijajo antropomorfizirane polže, ki kričijo od bolečine.

7. PAJKI

Sierra Torrida (Two Mules For Sister Sara, 1970, Don Siegel) Eastwoodov konj s kopitom pomendra pajka.

Kingdom of the Spiders (1977, John Cardos) Številne tarantele so sodelovanje v teje ceneni grozljivki plačale z življenjem.

Ljudožerci iz Amazonke (Cannibal Holocaust, 1980, Ruggero Deodato) Velikega kosmatega pajka razkosajo.

8. ŠKORPIJONI

Divja banda (The Wild Bunch, 1969, Sam Peckinpah) Otroci vržejo štiri škorpione v mravljišče in razigrano opazujejo, kako jih napade vojska mravelj.

Rojena morilca (Natural Born Killers, 1994, Oliver Stone) Avto povozí škorpiona na cesti.

Predator (1987, John McTiernan) Bill Duke z nožem zamahne proti Carlu Weathersu, kot bi ga hotel zabosti. Weathers sunkovito nameri cev v Duka, a izkaže se, da se na konici Dukovega noža zvija velik škorpion, ki je trenutek prej lezel po Weathersu. Nazadnje ga Duke še pohodi. »Ja, ja,« je v režiserjevem komentarju na DVD-ju nejevoljno zamomljal McTiernan, »bil je pravi škorpion. Ampak ubili smo samo enega.«

9. KAČE

Smrtonosni sopotniki (Deadly Companions, 1961, Sam Peckinpah) Junak ustrelí klopotačo v glavo.

Hudičeva brigada (The Devil's Brigade, 1968, Andrew V. McLaglen) Klopotačo najprej izkoristijo za par zabavnih situacij, ko pa jim zmanjka štosov, jo ustrelijo.

Jesse James in strahopetec Robert Ford (The Assassination of Jesse James by the Coward Robert Ford, 2007, Andrew Dominik) Brad Pitt v podkrepitev svoje teze o izdajstvu z nožem hkrati odreže dvema kačama glave.

2. KOBILICE

Božanski dnevi (Days of Heaven, 1978, Terrence Malick) Na stotine kobilic zgori v plamenih, ki zajamejo žitno polje.

3. ČRVI

The Worm Eaters (1977, Herb Robins) Naslov pove vse.

Cannibal Ferox (1981, Umberto Lenzi) Domorodci pregriznejo velike tolste sočne črve, da se jim proteini in maščobe poce-di-jo po bradi.

4. ŽUŽELKE, ŠČURKI

Za dolar več (Per qualche dollaro in più, 1965, Sergio Leone) Gian Maria Volonté s pestjo zmaliči hrošča, ki si ga je drznil zmotiti pri mračnem razmišljanju.

Metulj (Papillon, 1973, Franklin J. Schaffner) Steve McQueen med bivanjem v samici polovi nekaj žuželk in stonog, jih z žlico pomečka v menažki ter hlastno pomalica. Čez čas se je igralec spuntal in zahteval, naj mu naredijo umetne žuželke.

Poljub vampirja (Vampire's Kiss, 1988, Robert Bierman) Nicolas Cage je za film pojedel živega ščurka, oziroma tri, saj je prizor zahteval tri ponovitve. »Vsaka mišica v mojem telesu se je temu upirala, a sem to kljub vsemu naredil.«

10. KUŠČARJI

Zaklad Sierra Madre (The Treasure of the Sierra Madre, 1948, John Huston) Humphrey Bogart s kamnom zatolče strupenega kuščarja (*gila monster*), ki je zlezel ravno pod tisti kamen, kamor je Bogart skril svoj delež zlata.

Dolga hoja (Walkabout, 1971, Nicolas Roeg) Aborigin ujame kuščarja, ga ubije in obesi za pas, kjer visi še nekaj njegovih sotrpinov.

Balada o Cablu Hogueu (The Ballad of Cable Hogue, 1970, Sam Peckinpah) Ekipa za posebne učinke je enega za drugim razstrelila tri kuščarje, vendar noben posnetek ni uspel, rezervnih plazilcev pa jim je zmanjkalo. Zagato so rešili tako, da so ostanke treh kuščarjev zleplili in zašili v novega ter ga spet razstrelili. Posnetek je tokrat uspel.

BALADA O CABLU HOGUEU

DOLGA HOJA

DOLGA HOJA

11. ŽABE

Dvajseto stoletje (Novecento, 1976, Bernardo Bertolucci) Mladi Dalco Olmo si je klobuk okrasil z grozdom 19 žab, ki jih je nanizal na žico.

Ebola Syndrome (Yi boh lai beng duk, 1996, Herman Yau) Tale groteskno brutalni hongkonški horor je odgovoren za smrt in raztelesenje številnih žab.

Pločevinasti boben (Die Blechtrommel, 1979, Volker Schlöndorff) Otroci mečejo v krop žive žabe, nastalo zelenkasto omako pa na silo zlivajo v usta malega bobnarja Oskarja.

Naked Paradise (Mago, 2002, Hyeon-il Kang) Poteptajo žabe.

12. ŽELVE

Ljudožerci iz Amazonke. Počasno in mučno mrcvarjenje orjaške želve: skupina domorodcev ji pri živem telesu razklene oklep, odreže glavo in dele telesa.

Tampopo (1985, Juzo Itami) V tem optimističnem, duhovitem in prijaznem filmu o gastronomskih užitkih na nič kaj human način ubijejo želvo (ribe pa uporabljajo kot seksualni fetiš). In to naj bi bil družinski film?!

13. KROKODILI

Metulj. Steve McQueen in Dustin Hoffman skušata zgrabiti za rep ranjenega krokodila, ki ga nato ustrelijo, razparajo in dajo iz kože.

METULJ

METULJ

14. RIBE

Odrešitev (Deliverance, 1972, John Boorman) Burt Reynolds z lokom in puščico prebode ribo.

Mali, mali človek (Un borghese piccolo, piccolo, 1977, Mario Monicelli) Alberto Sordi sinu pokaže, kako je treba humano in učinkovito pokončati ujetu ribo. S kamnom toliko časa vneto tolče ob njeno glavo, da jo spešta do nerazpoznavnosti.

Otok (Seom /The Isle, 2000, Kim Ki-duk) Neuravnovešeni junak odreže ribi rezino z boka in jo spusti nazaj v vodo, za njo pa se vleče rdeča sled.

Help me Eros (Bang bang wo ai shen, 2007, Lee Kang-Sheng) Tajvanska kulinarčna specialiteta: živemu krapu postrgajo luske, mu odprejo trebuh, odstranijo drobovje in ko ga servirajo na krožniku, je začuda še vedno živ. Treba ga je le še pojesti, surovega seveda.

Reka poje mi (A River Runs Through It, 1992, Robert Redford) Tale družinska drama je ganila mnoge gledalce, toda ali je koga ganila resnična drama vseh ujetih postrvi?

MALI, MALI ČLOVEK

REKA POJE MI

15. AKVARIJSKE RIBE

Posebno poglavje so eksotične ribe iz velikega akvarija, ki se v akcijskih prizorih pod streli spektakularno razsujejo, voda bruhne ven, številne ribice pa se kobacajo na suhem. Najbolj nazorne primere najdemo v filmih **Tajni kompanjon** (Silent Partner, 1978, Daryl Duke), **Zmajevo leto** (Year of the Dragon, 1985, Michael Cimino) **Smrtonosno orožje 2** (Lethal Weapon 2, 1989, Richard Donner) in **Misija: nemogoče** (Mission: Impossible, 1996, Brian De Palma).

SEDMI KONTINENT

Sedmi kontinent (Der siebente Kontinent, 1989, Michael Haneke) Mati in oče sistematično uničujeta vso družinsko lastnino v stanovanju, oče z macolo razbije akvarij, voda in eksotične ribe se vsujejo po dnevni sobi, hladno oko kamere pa pedantno spremlja umiranje vsake ribe posebej. Gledalci pa so se najbolj zgražali nad trganjem in splakovanjem denarja v stranišni školjki.

16. JEGULJE

Paisà (1946, Roberto Rossellini) Ubijejo jeguljo.

Pločevinasti boben. Sila neprijeten prizor, v katerem nek možakar iz morja izvleče odrezano konjsko glavo, v kateri se je vgnezdilo kup tolstih jegulj, izbeza jih tudi skozi konjeve nosnice in ušesa, tako da z njimi napolni manjšo vrečo. Nekaj jih podari navdušenemu očetu Mariu Adorfu, ki spolzka in zmuzljiva bitja pozneje lovi po kuhinji in jim na časopisnem papirju nespretno reže glave.

PLOČEVINASTI BOBEN

17. HOBOTNICE, LIGNJI

Stari (Oldboy, 2003, Chan-wook Park) Zloglasno žvečenje in goltanje žive hobotnice. Oziroma dveh, kolikor so jih porabili za ta prizor. Režiser Park je malce drastično ilustriral junakovo potrebo po surovi hrani, potem ko je 15 let jedel izključno cvrtnjak.

20.000 milj pod morjem (20,000 Leagues under the Sea, 1954, Richard Fleischer) Pokončajo gigantskega lignja. Okej, hecam se.

18. MORSKI PSI

Ljudje z Arana (Men of Aran, 1934, Robert J. Flaherty) Prebivalci otoka Aran (ki to niso) lovijo orjaške nevarne pse (ki to niso), da bi od njih dobili živalsko olje (česar ne znajo, zato so na pomoč pripeljali Inuita, ki jim je pokazal, kako se to dela).

Žrelo (Jaws, 1975, Steven Spielberg) Zvezda filma, veliki beli morski pes, ki terorizira prebivalce letovišča Amity, je bil seveda umeten, pravi pa je bil trimetrski tigrasti morski pes, ki so ga razstavili na pomolu. Posebej za film so ga ujeli na Floridi in ga dostavili filmski ekipi v Massachusettsu.

Zaklad morskega psa (Sharks' Treasure, 1975, Cornel Wilde) V tej beraški verziji *Žrela* so skromen proračun kompenzirali s številom mrtvih morskih psov: kak ducat jih ujamejo na velike trnke, druge pa preluknjajo s harpunami.

Globina (The Deep, 1977, Peter Yates) Mrtvo mrcino z dvigalom dvignejo na pomol.

19. MEČARICE

Starec in morje (The Old Man and the Sea, 1958, John Sturges) Hemingway je sam poskusil ujeti dovolj veliko mečarico, ki bi jo uporabili za film, a so bile vse ujete ribe premajhne, zato so se producenti odločili, da bodo uporabili gumijast model. Prizori, ko se mečarica na trnku meče iz vode, so dokumentarni.

20. TJULNJI, MROŽI

Nekromantik 2: Die Ruckkehr der Liebenden Toten (1991, Jörg Buttgeleit) Likvidacija in morbidna avtopsija tjulnja.

Strahote bele zore (The White Dawn, 1974, Philip Kaufman) Eskimi s sulicami napadejo kolonijo mrožev in enega ubijejo. Prizor ni zrežiran, filmska ekipa je spremljala prave Inuite na njihovem lovu.

21. GOLOBI

Na pristaniški obali (On the Waterfront, 1954, Elia Kazan) Navidez grobi junak ima na strehi poslopja kletke z golobi in njegov ljubeč odnos do pernatih prijateljev razkriva njegovo pravo nežno in romantično naravo. Težava nastopi, ko se junak zameri barabam, ki se bodo seveda najprej spravile na nedolžne ptiče in jim zavile vratove. To se je zgodilo tudi Marlonu Brandu in njegovi jati golobov, pa tudi številnim drugim junakom.

22. MRHOVINARJI

Patton – Jekleni general (Patton, 1970, Franklin J. Schaffner) Marinci prerešetajo nekaj mrhovinarjev, ki so obirali trupla njihovih soborcev.

23. DRUGI PTIČI

Pravila igre (La règle du jeu, 1939, Jean Renoir) Francoska buržoazija se kratkočasi z lovom na fazane.

Ptičar iz Alkatraza (Birdman of Alcatraz, 1962, John Frankenheimer) Nekaj vrabcev in kanarčkov ni preživel.

Kes (1969, Ken Loach) Fantu ugonobijo ljubljene sokola in ga vržejo v kanto za smeti.

Krt (El topo, 1969, Alejandro Jodorowsky) Revolveraša simultano razneseta dva krokarja.

Slamnat psi (Straw Dogs, 1971, Sam Peckinpah) Dustin Hoffman končno ustrelj prepelico, ko pa vidi, kako ptica v mukah umira, njegovo lovsko veselje sprhni v pobitost in kesanje.

Neopročeno (Unforgiven, 1992, Clint Eastwood) English Bob (Richard Harris) kraljici v čast postreli nekaj fazanov.

Bilo je nekoč na Divjem zahodu (C'era una volta il West, 1968, Sergio Leone) McBain (Frank Wolff) ustrelj dve divji kuri, Frank (Henry Fonda) pa njemu celo družino.

Adamova jabolka (Adams æbler, 2005, Anders Thomas Jensen) Postrelijo nekaj krokarjev na jablanah, da perje frči na vse strani.

SLAMNATI PSI

24. PODGANE

Rat Killing (1894, producent Thomas A. Edison) Terierja spusti-
jo nad velike podgane.

Zlata doba (L'âge d'or, 1930, Luis Buñuel) Podgano piči škorpion.

Prebujanje podgan (Buđenje pacova, 1967, Živojin Pavlović) V prvem prizoru se potika podgana, nenadoma pa -LOP!- nekdo jo dvakrat useka s palico in podgana mrtva obleži, v ozadju pa mešani pevski zbor zapoje domoljubno pesem.

Velikani prihajajo (The Food of the Gods, 1976, Bert I. Gordon) V tem trashy hororju pobijejo nekaj podgan (zares), te pa zaradi nekakšne genetske mutacije zrastejo do velikosti dveh metrov in se ljudem izdatno maščujejo (ne zares).

Man Behind the Sun (Hei tai yang 731, 1988, Mou Tun Fei) V filmu, ki opisuje vojne zločine japonske vojske proti Kitajcem, so zares nasrkale le živali. Med drugim so v zaprtem prostoru z bencinom polili nekaj deset podgan in jih zažgali. Ostalo si predstavljajte sami.

August Underground's Penance (2007, Fred Vogel) Aligatorju vržejo živo podgano.

25. LISICE

Lisjak (The Fox, 1967, Mark Rydell) Film-metafora po zgodbi D. H. Lawrencea: moški se naseli v hiši z dvema ženskama, lisjak pa se pretihotapi v kurnik. Oba se do sitega posladkata s svojim plenom, potem pa je treba poravnati račun: moški z boljšo od obeh žensk odkoraka v happy end, lisjaka pa ustrelijo in ga pribijejo na steno skednja.

Zadnji krik iz savane (Ultimo grida dalla savana, 1975, Antonio Climati, Mario Morra) Tradicionalni angleški lov na lisice se za zvitorepko ne konča dobro: jezdec v tradicionalni kičasti rdeči opravi jo ujame in zaluča med krdelo lovskih psov, ki jo raztrgajo na drobne kose.

Popolni preobrat (U Turn, 1998, Oliver Stone) Na začetku filma mrhovinarja ob robu ceste žvečita crknjeno lisico.

POPOLNI PREOBROT

26. RAKUNI

Davy Crockett (Davy Crockett, King of the Wild Frontier, 1955, Norman Foster) Zaradi fantastičnega uspeha tega Disneyjevega družinskega filma si je malodane vsak pobič v ZDA želel imeti rakunovo kapo, ravno tako, kot jo je nosil Davy Crockett. In ker v 50. letih še niso poznali umetnega krzna, je na deset tisoče rakunov to trapasto modo plačalo z življenjem.

DAVY CROCKETT

27. PASAVCI

Teksaški pokol z motorko (The Texas Chainsaw Massacre, 1974, Tobe Hooper)

Mrtvi pasavec na lokalni tiksaški cesti ne pomeni nič dobrega za mlade popotnike v kombiju.

Happy, Texas (1999, Mark Illsley) Steve Zahn na cesti pobere povoženega pasavca in duhoviči.

28. OPICE

Ljudožerci iz Amazonke. Domorodci opici odrežejo glavo, odprejo lobanjo in se z njenimi možgani sladkajo kot z največjo specialiteto.

29. KENGURUJI

Wake in Fright (1971, Ted Kotcheff) Film, ki je dolgo veljal za »izgubljeno avstralsko mojstrovino«, so l. 2009 našli in restavrirali, med drugim prikazuje lov na kengurije in njihovo divjaško pobijanje kot sestavni del avstralske folklorne.

Dolga hoja. Avstralska ikona David Gulpilil s sulico prebode kenguruja, ga dotolče s kamnom, mu odreže rep in ga vrže na ogenj ter rahlo osmojenega ponudi zgroženi Jenny Agutter.

30. KOKOŠI

Deklica (La joven / The Young One, 1960, Luis Buñuel) Rakuna spustijo v kletko s kurami, eno zgrabi za vrat, jo ugonobi in lakomno pohrusta.

Pozabljeni (Los olvidados, 1950, Luis Buñuel) Frustrirani fant zaradi zafrkavanja vrstnikov s palico do smrti potolče dve kuri.

Rdeče klasje (1970, Živojin Pavlović) Majda Grbac odseka glavo piščancu.

Mondo Trasho (1969, John Waters) Očitno ima Waters nekaj proti kokošim; tukaj jih nekaj obglavijo ...

Rožnati plamenci (Pink Flamingos, 1972, John Waters) ... tukaj pa neko ubogo kuro dobesedno pofukajo do smrti.

Enooki Charley (Charley One-Eye, 1973, Don Chaffey) V tem malo znanem vesternu Indijanec (Roy Thinnes) s šibrovko večkrat ustrelj v kletko, polno kokoši, in jih zmelje v pulpo iz mesa, perja, krvi in drobovine.

Pustolovec (Scalawag, 1973, Kirk Douglas) V Jugoslaviji posne-

tem filmu Kirk Douglas osebno zavije kuri vrat.

O Exorcismo Negro (1974, José Mojica Marins) Med vudu obredom ženska odgrizne kuri glavo.

Lacombe Lucien (1974, Louis Malle) Glavni igralec lastnoročno odtrga kuri glavo.

Bivši prijatelj Kid (Pat Garrett & Billy the Kid, 1973, Sam Peckinpah) Zloglasni prizor, ki je šokiral gledalce in sprožil žolčne reakcije: Billyjeva tolpa vadi streljanje na kurah, do vratu zakopanih v zemljo. Član ekipe, ki je pri tem sodeloval, je skesano priznal, da se še danes sramuje tega, kar so storili ubogim živalim: najprej so jih zakopali v zemljo in jim okoli vratu namestili eksplozivne nabojne. Med pripravami na snemanje so kuram na vročem soncu glave klonile na tla, zato so jim v oči našpricali bencin iz vžigalnikov in glave nesrečnih živali so spet šinile pokonci. Nazadnje so sprožili nabojne, da so kurje glave frčale daleč naokoli, Peckinpah pa je vse skupaj posnel od blizu v slow-motionu, ki je nazorno razkril vse umazane podrobnosti dekompozicije živalskega telesa. »It's all for the movie,« ga je tolažil Peckinpah.

Une vraie jeune fille (1976, Catherine Breillat) Tudi režiserke ubijajo piščance.

Babilon (Babel, 2006, Alejandro González Iñárritu) Še ena kokoš je zadnjič zakokodakala.

31. PETELINI

Blišč in beda Hollywooda (The Day of the Locust, 1974, John Schlesinger) Petelinji boj z mrtvim udeležencem.

Borec s petelini (Cockfighter, 1974, Monte Hellman) Film, ki se ponaša z rekordnim številom mrtvih petelinov. V njem najdemo še posebej okrutne petelinje boje, kjer imajo živali na nogah pritrdjene ostroge z zašiljeno konico. Vrhunec je v prizoru, kjer boje prirejajo kar v improvizirani motelski sobi, mrtve živali pa odvržejo v kopalno kad, ki se čez čas napolni do vrha. Na koncu Warren Oates svojega najljubšega petelina-zmagovalca prime za noge, mu stopi na glavo in sunkovito potegne, odtrgano glavo pa potisne v roke Laurie Bird (!). To

je pač njegov način, da ji izkaže ljubezen. »Ta ptič ima več srca od tebe,« mu zabrusi dekle, ki premaga gnus, ljubeče zavije petelinovo glavo v robček, ga položi v torbico, se obrne in za vedno odide.

Nebeška vrata (Heaven's Gate, 1980, Michael Cimino) Še en petelinji boj, kjer skuša Jeff Bridges ranjenemu petelinu vlti novih moči z brizganjem viskija iz ust po glavi in zadnjični odprtini. Metoda ni vžgala, njegov petelin je izgubil svoj zadnji boj.

Skrito (Caché, 2005, Michael Haneke) Petelinu odsekajo glavo, telo pa še nekaj časa frfota na tleh.

BOREC S PETELINI

BOREC S PETELINI

32. GOSKE, RACE

Vik-end (Week End, 1967, Jean-Luc Godard) Zakol gosi kot politično dejanje antiburžoazne revolucije.

Dvajseto stoletje. Italijanska aristokracija v močvirju iz čolnov strelja divje race. V spominu je ostala smrtno ranjena rasa, ki ji glava nemočno klone pod vodo.

VIK-END

33. PURANI

Blood Freak (1972, Brad F. Grinter, Steve Hawkes) Ubiti purani se klavcem maščujejo z obrestmi.

34. ZAJCI

Deklica. Lovec ustrelil zajca.

Lov (La Caza, 1966, Carlos Saura) Največji pokol zajcev na filmu; štirje prijatelji se odpravijo v puščavo, kjer s šibrovkami obsedeno streljajo na nemočne glodalce. Končni *body count* je okoli 50 mrtvih zajcev. Nazadnje se lovci pobijejo še med sabo, če sploh še koga zanima. Francova Španija ni bila prijazno mesto ne za ljudi in ne za živali.

Pravila igre. Bogataši za zabavo pokončajo kak ducat zajcev.

Strogo nadzorovani vlaki (Ostre sledované vlaky, 1966, Jiří Menzel) Gospodinja z nekaj dobro odmerjenimi udarci po tilniku zverzirano potolče cvilečega zajca.

Mouchette (1967, Robert Bresson) Mouchette opazuje umirajočega zajca, ki so ga ustrelili lovci, nato pa se tudi sama odloči za samomor.

Krt. Zajčje pokopališče: puščavsko domovanje revolverša »zajčjega mojstra« je posuto z zajčjimi trupli.

Rdeče klasje. Jožek (Rade Šerbedžija) se v gozdu mečka s seksi Tuniko (Irena Glonar), zagleda zajca, izvleče mauzer, pomeri, ustrel in s trofejo v roki prešerno vriska in skače. Lovska strast je močnejša od ljubezenske.

Slaba družina (Bad Company, 1972, Robert Benton) Skupina lačnih fantov s salvo strelav preluknja divjega kunca. Treba ga je le še pripraviti in Jeff Bridges suvereno pristopi k opravi. Nekaj časa nespretno reže, lomi, odira in mesari, nazadnje pa obupa in ostanke kunca z gnusom zaluča v grmovje. Z večerjo ne bo nič.

Nekromantik (1987, Jörg Buttgerit) Zajca dajo iz kože.

SLABA DRUŠČINA

35. OVCE

Persona (1966, Ingmar Bergman) Kamera se zazre v črno oko umirajoče ovce, ki jo zapušča svetloba življenja.

Krt. Križana odrta ovca.

Živela smrt! Trop zaklanih ovac leži v mlaki krvi, ena še vedno miga z nogami.

Berlin Alexanderplatz (1980, Rainer Werner Fassbinder) Jezusu podobna figura jagenjčku prereže vrat in ga drži v rokah, dokler ne izkrvavi.

The Horse Thief (Dao ma zei, 1986, Tian Zhuangzhuang) Nič hudega slutečega janjčka zgrabijo, mu prerežejo vrat in ga spečejo. Kar je po svoje razumljivo, saj gre za preživetje v izredno negostoljubnih tibetanskih višavah.

36. SVINJE

Vik-end. Zakol svinje kot politično dejanje antiburžoazne revolucije. Aja?

Dolina (La vallée – Obscured by Clouds, 1972, Barbet Schroeder) Domorodci s Papue Nove Gvineje s koli potolčejo tri svinje, jih spečejo in pojejo. Na *soundtrack* Pink Floydov.

Dvajseto stoletje. Gerard Depardieu aktivno sodeluje pri kolinah.

Insang (1976, Lino Brocka) Bližnji posnetek svinje, ki ji prerežejo vrat, iz katerega se ulije curek krvi.

Salon Kitty (1976, Tinto Brass) Še ena svinja se je za vedno poslovlila.

Drvo za cokle (L'albero degli zoccoli, 1978, Ermanno Olmi) Na kmetiji zakoljejo prašiča.

Južnjaška uteha (Southern Comfort, 1981, Walter Hill) Edina preživela begunca Powers Boothe in Keith Carradine se zatečeta v cajunsko vas, globoko v močvirju Louisiane. Nelagodno opazujeta, kako domačini rutinirano ubijejo, spustijo kri, obesijo in razparajo dve veliki svinji. Kar je zanju sila neprijetno sporočilo.

Bennyjev video (Benny's Video, 1992, Michael Haneke) S pnevmatsko pištolo ustrelijo prašiča, Benny pa dogajanje vestno zabeleži z videokamero.

DVAJSETO STOLETJE

VIK-END

37. MAČKE

Slamnati psi. Obešeni maček v omari zakonske spalnice.

Nekromantik. Mačka raztelesijo z lopato.

Man Behind the Sun. V zaprt prostor, prepoln podgan, vržejo mačka. Grizel je, praskal, sikal, renčal in se pogumno boril, a podgan je bilo preprosto preveč in maček je storil žalosten konec.

SLAMNATI PSI

38. PSI

Pascual Duarte (1976, Ricardo Franco) Naslovni junak s šibrovko raznese psa.

39. KRAVE

Stavka (Stačka, 1925, Sergej M. Eisenstein) Zakol krav v klavnici.

Lev med gangsterji (Prime Cut, 1972, Michael Ritchie) V klavnici po tekočem traku pobijajo krave in jih predelujejo v mesne izdelke, med njimi se znajde tudi golo žensko telo, ki gre tudi v klobase.

Krvavi lov (The Hunting Party, 1971, Don Medford) V krvoločnem neodvisnem vesternu člani tolpe zakoljejo kravo, ji režejo kose mesa s telesa in jih surove žvečijo. Ko se nasitijo, odrežejo še stegno 'za s seboj'.

Leto s 13. meseci (In einem Jahr mit 13 Monden, 1978, Rainer Werner Fassbinder) Grozljivi prizori iz klavnice kot podlaga recitiranju poezije.

Pridi in glej (Idi i smotri, 1985, Elem Klimov) Kravo ponoči zadenejo s svetlečimi naboji. Zaprepadena žival se zgrudi in s široko razprtimi očmi umira.

40. BIKI

Živela smrt! V tej nadrealistični nočni mori, polni grotesknih podob, izstopa šokanten prizor ogromnega bika z raztrganim vratom, iz katerega bruha reka krvi. Ko nesrečna žival izdihne, se junakova mati valja v njegovi krvi, ga kastrira, nazadnje pa v torzo obešenega bika zašije moškega. Česa vse niso sposobne dominantne matere.

ŽIVELA SMRT!

ŽIVELA SMRT!

Govori z njo (Hable con ella, 2002, Pedro Almodóvar) Toreadorji v areni pokončajo vsaj šest bikov. Ko je društvo za zaščito živali Animal Amnesty zagnalo vik in krik proti filmu, se je Almodóvar izmikal, da je le snemal prizore iz bikoborbe. Ko so mu pod nos pomolili fotografije, na katerih pred praznimi tribunami režira toreadorja, kar je jasen dokaz, da so biki pobili posebej za film, je režiser motovilil, da ima dovoljenje lastnikov bikov, da jih ubije, in je društvo obsojal, da hoče priti le do poceni publicitete.

41. OSLI

Andaluzijski pes (Un chien andalou, 1929, Luis Buñuel) Tista dva osla na klavirjih sta baje lastnoročno pokončala Dalí in Buñuel, jima v glavi natlačila slamo in za povrh nalila še vroč katran v ušesa.

Srečno, Baltazar (Au hasard Balthazar, 1966, Robert Bresson) Svetniški osel, ki je na svojih plečih nosil vse grehe tega sveta, je dotrpel.

Polje (The Field, 1990, Jim Sheridan) Podvodni posnetek utopljenega osla.

Manderlay (2005, Lars von Trier) Oslova smrt, ki je nismo videli: zaradi »dramatičnih razlogov« je dal von Trier zaklati osla pred kamero. Igralec John C. Reilly, ki je zaradi tega demonstrativno zapustil film, je obvestil medije, kar je sprožilo agresivno kampanjo proti filmu in režiserju, ki so mu grozili tudi s smrtjo. Nazadnje je von Trier popustil in kontroverzni prizor izrezal, o oslovi smrti pa izvemo le prek naracije.

ANDALUZIJSKI PES

ANDALUZIJSKI PES

42. KONJI posamično

Oktober (Oktjabr, 1927, Sergej M. Eisenstein) V spomin se nam je urezala podoba mrtvega belega konja, ki visi z dviznega mostu, nazadnje pa zgrmi v reko.

Jesse James (1939, Henry King) Kaskader je prisilil konja, da se je s pečine pognal v reko. Več kot 21-metrski padec je kaskader preživel, konj pa ne.

Andrej Rubljov (1966, Andrej Tarkovski) Konja, ki se zvrne po stopnicah, je v glavo ustrelil ostrostrelec izza kamere. Tarkovski je izjavil, da so konja kupili iz klavnice, kjer naj bi ga naslednji dan tako ali tako ubili, zato se je odločil, da ga bo uporabil za film.

Gospodarica (Maîtresse, 1976, Barbet Schroeder) V klavnici pokončajo konja.

Pascual Duarte. Ena najbolj mučnih, krutih in ekstremnih konjskih smrti na filmu: naslovnemu junaku se strga in nad konja se spravi z žepnim nožem. Kolikokrat je treba konja zabosti s pipcem, dokler ne izdihne? Velikokrat. Skrivnostni film, ki ga nihče od meni znanih filmoljubcev ni videl, so leta 1977 predvajali na FEST-u, v poznih večernih urah pa so v oddaji Kronika FEST-a vrteli odlomke iz filmov, ki so bili tistega dne na sporedu. In potem so predvajali ravno ta prizor. Tako sem kot najstnik povsem nepripravljen zgroženo gledal neskončno mrcvarjenje nesrečne živali. Travmatična izkušnja.

Element zločina (Forbrydelsens element, 1984, Lars von Trier) Režiser je iz klavnice naročil 30 mrtvih konj, a so mu pripeljali le enega in nekaj drobnice, vse žive. Konja sicer niso ubili pred

JESSE JAMES

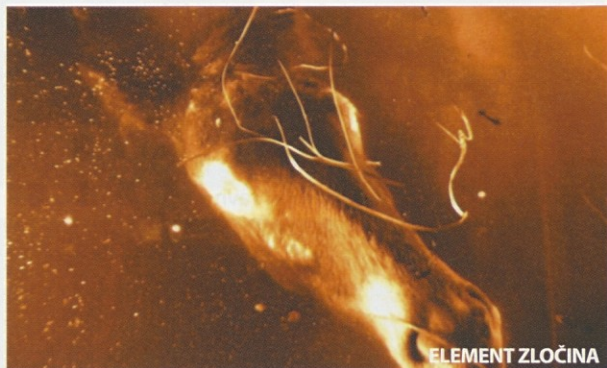
OKTOBER

kamero, a so njegov kadaver uporabili za več osupljivih kadrov: za nogo obešenega konja namakajo v vodi ali podvodni posnetek, ki se konča z velikim planom konjske glave.

Kačje jajce (The Serpent's Egg, 1977, Ingmar Bergman) Vpreženi mrtvi konj leži na ulici, mimoidoči pa z njega lakomno režejo velike kose mesa. Čez čas od konja ostanejo le še kosti. Bergman je v enem samem prizoru efektno prikazal vso bedo Weimarske republike.

Meso (Carne, 1991, Caspar Noé) Že v kratkem filmu je Noé šokiral z brutalnim ubojem konja.

Doba volka (Le temps du loup, 2003, Michael Haneke) Konju prerežejo vrat.

ELEMENT ZLOČINA

43. KONJI masovno

Ben Hur (1925, Fred Niblo) Med snemanjem slavne dirke z vpregami se je smrtno ponesrečilo okoli sto, po drugih virih pa neverjetnih 150 konj. Eden od krivcev za klavnico je bil šef studia MGM, Louis B. Mayer, ki je, razočaran nad posnetki dirke, razpisal nagrado 100 dolarjev (danes okoli 10-krat več) zmagovalcu. To je pripeljalo do brezglave tekmovalnosti in vrste grozljivih nesreč, od katerih so nekatere ostale v filmu.

Poročnik indijske brigade (The Charge of the Light Brigade, 1936, Michael Curtiz) Poustvarjanje slovitiga (in neumnega) napada pri Balaklavi je terjalo življenja številnih konj (podatki varirajo od 25 pa tja do 200 mrtvih konj) in enega kaskaderja (ki je pri padcu s konja nesrečno pristal na meču). Pokol je bil tako grozljiv, da je zvezda filma Errol Flynn režiserja Michaela

Curtiza zatožil združenju AHA, o tej temi so prvič razpravljali celo v Kongresu.

Nebeška vrata. Med finalno bitko so se smrtno poškodovali štirje konji, enemu pa so pod trebuh pritrdili pravo razstrelivo in ga poslali v nebesa. Posnetek je menda ostal v filmu, a ga kljub večkratnem gledanju nisem odkril.

NEBEŠKA VRATA

44. VOLKOVI

Volk samotar (Vuk samotnjak, 1972, Obrad Gluščević) Volčjak Hund je pokončal velikega grdega volka in rešil drobnico.

Divji lovci (Furtivos, 1975, José Luis Borau) Divji lovci brutalno prerešetajo nekaj volkov.

45. JELENI

Zadnji kriki iz savane. Lovec v popolnem počasnem posnetku ustreljaj jelena.

Lovec na jelene (Deer Hunter, 1978, Michael Cimino) De Niro ustreljaj (one shot!) in kapitelec pade. Kot je v intervjuju izjavil direktor fotografije Vilmos Zsigmond, jelena niso zares ubili, ampak samo začasno uspavali. Poanta je sledeča: De Nira čaka dolga, boleča in trnova pot, preden bo spoznal, kako neumno je pobijati živali za zabavo, šport ali za dokazovanje moškosti. Ko na koncu spet dobi idealno priložnost, da upleni jelena, raje ustreljaj v zrak.

Heart of the Stag (1984, Michael Firth) Med snemanjem finalnega prizora je jelena zaradi stresa in naporov pobralo. Kaj zdaj? Da bi rešili prizor, so mrtvemu jelenu odsekali glavo in v bližnjem posnetku posneli, kako se igralec bori z njegovimi rogovi.

RESNIČNA ZGODBA

Resnična zgodba (The Straight Story, 1999, David Lynch) Richard Farnsworth potuje s kosilnico znamke John Deere (ki ima logo jelena), na poti naleti na mrtvega jelena, njegove rogove nasadi na sprednji del priklovice, meso pa speče in poje za večerjo.

Lovci (Jägarna, 1996, Kjell Sundvall) Divji lovci postrelijo kup jelenov, jim odstranijo drobovino in požagajo rogove.

Mrtvec (Dead Man, 1996, Jim Jarmusch) Eden najbolj ganljivih prizorov: William Blake (Johnny Depp) v gozdu naleti na ustreljeno srnico. Ker je tudi sam na poti v večna lovišča, v živali prepozna sorodno dušo, zato se uleže poleg nje, jo objame in zamuži.

46. BIVOLI

Dolga hoja. Aborigin žalostno gleda, kako lovec iz avta ustrelil bivolca in mu spusti kri.

Apokalipsa danes (Apocalypse Now, 1979, Francis Ford Coppola) Domačini z mačetami obredno razsekajo bivola, Martin Sheen pa Marlona Branda. Brando je preživel, bivol pa ne.

Silip (1985, Elwood Perez) V filipinski seksploatacijski grozljivki spet pokončajo bivolca, tokrat z udarci tope strani sekire po glavi, dokler se žival ne sesede. Šele potem ji spustijo kri.

DOLGA HOJA

47. BIZONI

Buffalo Bill (1944, William A. Wellman) Film o človeku, ki je v svojem življenju pobil nekaj tisoč bizonov, mu je ostal zvest na bizaren način: tudi za ta film je umrlo nekaj bizonov.

Zadnji lov (The Last Hunt, 1956, Richard Brooks) Robert Taylor igra sadističnega psihopata, ki z veseljem pobija bizone, saj pomeni »en bizon manj enega Indijanca manj«. Ko so nekaj bizonov zares ustrelili v okviru vladnega programa za omejevanje števila bizonov, je Brooks odstrel posnel in učinkovito uporabil v filmu. Film je zaradi tega prizora naletel na ogorčenje javnosti in finančno povsem pogorel.

BUFFALO BILL

48. LEVI

Tarzan of the Apes (1918, Scott Sydney) V prvem holivudskem filmu o Tarzanu je Elmo Lincoln v naslovni vlogi zares ubil leva. Žival so omamili, Lincoln pa jo je zabadal do smrti.

Simba: The King of the Beasts (1928, Martin in Osa Johnson) Navidez avtentični prizor, v katerem plemenski vojščaki s kopji ubijejo več levov, je zrežirala in koreografirala filmska ekipa. V ogradi zaprte leve so deloma obkrožili z avtomobili, potem pa nadnje naščuvali vojščake.

49. SLONI

Electrocuting an Elephant (1903, producent Thomas A. Edison) Udomačenega slona Topsyja, maskoto lunaparka na Coney Islandu, usmrtijo z elektriko. Topsyja so uradno obsodili na smrt, ker je ubil svojega skrbnika, ki mu je v hrano podtaknil prižgano cigareto. Pettonsko žival so sprva nameravali obesiti, potem pa je izumitelj Edison predlagal uporabo izmeničnega toka. In res, slona so stresli z napetostjo 6600 voltov, najprej je trzal, iz kože se mu je pokadilo, potem pa se je zvrnil. Eksekuciji je prisostvovalo 1500 ljudi, podjetni Edison je vse skupaj posnel na filmski trak in mastno zaslužil. Ko je čez nekaj let požar povsem uničil Coney Island, so ljudje temu rekli »Topsyjevo maščevanje«.

Goli plen (The Naked Prey, 1966, Cornel Wilde) Beli člani safari ekspedicije postrelijo nekaj slonov, črnci pa jim režejo okle in odstranijo drobovje, eden dobesečno izstopi iz slonove votle notranjosti ...

Zadnji kriki iz savane. Lovci s puškami velikega kalibra postrelijo nekaj slonov in jim odžagajo okle. V drugem prizoru domorodci slona pokončajo s sulicami.

GOLI PLEN

50. ŽIRAFA

Brez sonca (Sans soleil, 1983, Chris Marker)

Žirafa s puško velikega kalibra dvakrat ustrelijo v vrat, med paničnim begom ji iz arterije brizga kri, nato pa ji zmanjka moči in telebne na tla. Lovec jo pokonča s strelom v glavo in prepusti mrhovinarjem.